

ἀδερφούλλης ὁ, σύνηθ. *ἄδερφούλλης* Ἡπ. *ἀδερφούλλης* Κεφαλλ. *ἀδερφούλλης* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *ἀρφούλλης* Κύπρ. *ῥούλλης* Πελοπ. (Ἀνδρίτσ. Λαγκαδ.) Θηλ. *ἀδερφούλλα* ἡ, πολλαχ. *ἀδερφούλλα* ἡ, κοιν. *ἀδερφούλλα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *ἀδερφούλλα* Ζάκ. *ἀδερφούλλα* Λέσβ. *ἀρφούλλα* Κύπρ. *ἄδερφούλλα* Κῶς *ῥούλλα* Πελοπ. (Αρκαδ. Λαγκαδ.) Οὐδ. *ἀδερφούλλι* τό, Πελοπ. (Ἀργολ. ἁ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. *ἀδερφός* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦλλης. Τὸ *ῥούλλης* - *ῥούλλα* συντεταγμένοι ὑποκορ. τύπ. χάριν θωπείας.

1) Ὁ μικρὸς ἀδελφὸς ἔνθ' ἄν. β) Ἀδελφός, θωπευτικῶς σύνηθ. : *Ἐνα ἀδερφούλλ' - νιὰ ἀδερφούλλα ἔχου, νὰ ἔς ἀγαπάου*; Αἰτωλ. || Ἄσμ.

Ἐθάρεια, ἀρφούλλη μου, πῶς ἤρτες γιὰ καλόν μου Κύπρ.

Ἡ μέρα ἡ σημερινὴ βασιλείον μοῦ φάνη,
βλέπω τὴν ἀδερφούλλα μου μὲ τὸ χρυσὸ στεφάνι
Νίσουρ.

Νὰ βάλω τὴν ἄδερφούλλα μου, ἄδερφὴ δὲν κάμνω ἄλλη
Κῶς
Γιάτρεψα τὸ ἄδερφούλλη μου, τὰ μάτια καὶ τὸ φῶς μου
Ἡπ.

Νὰ βάλης τὴν ἀρφούλλαν σου, ἀρφούλλαν ἔν-ι-βρίσκεις
Κύπρ.

Πεθερούλλη μ', ἀδερφούλλη μ', νερὸ γιὰ τὴν ψυχὴ σου
Πελοπ. (Δημητσάν.)

Ἵ τὸ μνημα μ', ἀδερφούλλα μου, μηλίτσα νὰ φυτέψτε
Ἀργολ. Πβ. ἀδερφάκι, ἀδερφέλλι, ἀδερφίνα,
ἀδερφίτσα, ἀδερφόκας, ἀδερφούδα, ἀδερφούτσι.

2) Φίλος, ἐταῖρος, ἐν προσφωνήσῃ σύνηθ. : *Τί λές, ἀδερφούλλη μου; σύνηθ. Ἐλα δῶ, ῥούλλη μου* Πελοπ. (Ἀνδρίτσ.) *Τί κάνεις αὐτοῦ, ῥούλλα;* Πελοπ. (Λαγκαδ.)
Συνών. *ἀδερφάκι* 2, *ἀδέρφι* 3, *ἀδερφός* 5, *ἀδερφούτσι* 2.

ἀδερφούτσι τό, ἀμάρτ. *ἀδερφούτσι* Μακεδ. *ἄδερφούτσι* Μακεδ. (Γκριντ.) *ἀφούτσι* Τσακων. *ῥούτσι* Μακεδ. (Βλάστ. Σιάτ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. *ἀδερφός*.

1) Ὁ μικρὸς ἀδελφὸς Μακεδ. Τσακων. : *Ἀχ, ἀδερφούτσι μ'!* Μακεδ. 2) Ὁ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή, θωπευτικῶς Μακεδ. (Γκριντ.) : Ἄσμ.

Κ' ἕνας τοὺν ἄλλου ἐλιγι κ' ἕνας τοὺν ἄλλου λέγουν
κρατεῖς καλά, ἄδερφούτσι μου, νὰ μὴ ξιχουριστοῦμι.

2) Στενὸς φίλος, ἐταῖρος Μακεδ. (Βλάστ. Σιάτ.) : *Ἐ, ῥούτσι μου!*

Πβ. *ἀδερφούλλης*.

ἀδερφούτσικα ἐπίρρ. *ἀδερφούτσικα* Λεξ. Κομ. *ἀδερφούτσικα* Ἡπ. *ἀδερφούτσ'κα* Ἡπ. (Χουλιαρ. κ.ἄ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀδερφούτσικος*.

Δίκην ἀδελφῶν, οἰκειότατα ἔνθ' ἄν. : *Πάμε κ'εὶ πέρα καὶ θὰ περῶμ' ἀδερφούτσικα* Ἡπ. *Μέραςαν τοὺν βιό τ'ς ἀδερφούτσ'κα* Χουλιαρ.

ἀδερφούτσικος ἐπίθ. Ἡπ. *ἀδερφούτσ'κους* Ἡπ. (Χουλιαρ.) Μακεδ. (Βέντσ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. *ἀδερφούτσικος*. Πβ. Χρον. Μορ. Η στ. 1385 (ἔκδ. JSchmitt) «καὶ εἰπέν του, ἀδερφούτσικε, ἀφῶν ἐγὼ ἐνεμένω | ἀφέντης εἰς τὰ κάστρη μας κ' εἰς τοῖ γονικόν μας».

1) Φιλικὸς ὡς ἀδελφὸς Ἡπ. 2) Οὐσ., μικρὸς ἀδελφὸς Ἡπ. (Χουλιαρ.) : *Ἐχου ἕνα ἀδερφούτσ'κου.* β) Ἀδελφός, θωπευτικῶς Μακεδ. (Βέντσ.) : Ἄσμ.

Τοὺν τί ῥουρμὴ νὰ τοὺν ἱβρῶ τοὺν ἀδερφούτσικό μου;

ἀδερφοφάγια ἡ, Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀδερφoτρώγω* ὑποχωρητικῶς.

Ἡ ἔρις, διχόνοια μεταξὺ ἀδελφῶν : *Ἡ ἀδερφοφάγια εἶναι κακὸ νὰ βαίῃ 'ς τὰ σπίτια.* Συνών. *ἀδερφοφάγωμα*.

ἀδερφοφάγος ὁ, Κεφαλλ. Πελοπ. (Μεσσ. Μεσσήν.) *ἀδερφοφάος* Κεφαλλ. Νάξ. Πελοπ. (Λακων.) κ. ἄ. *ἀδερφοφάς* Σύμ. Χίος κ. ἄ. *ἀδερφοφάους* Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀδερφός* καὶ τοῦ -φάγος, ὁ ἐκ τοῦ *ἐφαγα* ἄορ. τοῦ ρ. *τρώγω*.

1) Ὁ φονεύσας ἢ συνεργήσας εἰς φόνον ἀδελφοῦ Πελοπ. (Λακων. Μεσσ. Μεσσήν.) Σάμ. : *Μωρέ, αὐτὸς ἔγινε ἀδερφοφάγος* Μεσσήν. κ.ἄ. β) Ὁ ἀδίκησας ἢ βλάψας τὸν ἀδελφόν του κατὰ τὴν διανομὴν κληρονομίας κττ. Κεφαλλ. Νάξ. Πελοπ. (Λακων.) Σάμ. Χίος : *Ἀδέρφι εἶσαι σύ; Ἐοὐ εἶσαι ἀδερφοφάος!* Νάξ. γ) Ἀνθρωπος σκληρὸς, αἰμοβόρος Κεφαλλ. Νάξ. Πελοπ. (Λακων.) : *Πρόσεχέ τον, γιατί αὐτὸς εἶναι ἀδερφοφάος* Λακων. 2) Ὁ παῖς ὁ φέρων ὄλεθρον, θάνατον εἰς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας (πβ. ΝΠολίτ. Παραδ. 2,1258) Σύμ. Χίος κ.ἄ. Συνών. *ἀδερφοδιώχτης* 1. β) Ἡ καταστρεπτικὴ ἐπήρεια ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Χίος κ. ἄ. : *Αὐτὸς ἔχει ἀδερφοφά* Χίος. Συνών. *ἀδερφοδιώχτης* 1 β. γ) Εἶδος νόσου Πελοπ. (Λακων.) : *Ἐχει βγάλει αὐτὸς ἀδερφοφάο, πρόσεχε νὰ μὴ σὲ κολλήση.* Πβ. *ἀβγοφάγος* 2.

ἀδερφοφάγωμα τό, ἀμάρτ. *ἀδερφοφάωμα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἄ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *ἀδερφός* καὶ *φάγωμα*.

Ἡ ἔρις, διχόνοια μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ἔνθ' ἄν. : *Εἶδ' ἀδερφοφάωμα εἶναι κ' εὐτό!* Ἀπύρανθ. Συνών. *ἀδερφοφάγια*.

ἀδερφοφόβητρο τό, Θράκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *ἀδερφός* καὶ *φόβητρο*.

Ὁ προξενῶν φόβον ἔνεκα τοῦ σκληροῦ χαρακτηρὸς του εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

ἀδερφοχαντζαρᾶ ἡ, Ἡπ. *ἀδερφοχαντζαρᾶ* Ἡπ. (Κόνιτσ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *ἀδερφός* καὶ *χαντζαρᾶ*.

Πληγὴ προξενηθεῖσα ὑπὸ ἀδελφοῦ εἰς ἀδελφὸν διὰ *χαντζαρισοῦ* ἔνθ' ἄν. : *Ἐφασε μιὰ ἀδερφοχαντζαρᾶ* Ἡπ. || Ἄσμ.

Ἰδῶ 'νι ἀδερφοχαντζαρᾶ κι γιαιτριμὸ δὲν ἔχει

Κόνιτσ. Πβ. *ἀδερφοβάρεμα*, *ἀδερφομαχαιρᾶ*, **ἀδερφοσπαθοκονταρεμός*, *ἀδερφοστιλεττεῖα*, *ἀδερφοχτύπημα*, *ἀδερφοχτυπημᾶ*.

ἀδερφοχτύπημα τό, ἀμάρτ. *ἀδερφοχτύπημα* Θράκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *ἀδερφός* καὶ *χτύπημα*.

Πληγὴ διὰ φονικοῦ ὄργανου προξενηθεῖσα ὑπὸ ἀδελφοῦ εἰς ἀδελφὸν ἀνιάτος κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας : Ἄσμ.

Γιὰ γιάτρινι κι αὐτὸν τοὺν νγόν κι αὐτὸ τοῦ παλληκάρι.
— *Αὐτὸ τ' ἀδερφοχτύπημα δὲν μπουρῶ νὰ γιαιτρέψου.*

Πβ. ἀδερφοβάρεμα, ἀδερφομαχαιρεᾶ, *ἀδερφο-
σπαθοκονταρεμός, ἀδερφοστιλεττεᾶ, ἀδερφοχαν-
τζαρεᾶ, ἀδερφοχτυπημεᾶ.

ἀδερφοχτυπημεᾶ ἡ, Προπ. (Κύζ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφοχτύπημα. Ὁ μετασχηματισμός
κατὰ τὰ εἰς -εᾶ δηλωτικὰ πληγῆς.

Ἀδερφοχτύπημα, ὁ ἰδ.: Ἄσμ.

Μὰ σὰν ἀδερφοχτυπημεᾶ δὲ μπορῶ νὰ γιατρέψω.

Πβ. ἀδερφοβάρεμα, ἀδερφομαχαιρεᾶ, *ἀδερφο-
σπαθοκονταρεμός, ἀδερφοστιλεττεᾶ, ἀδερφο-
χαντζαρεᾶ.

ἀδέρφωμα τό, Θράκ. (Σαρεκκλ.) — ΣΧασιώτ. Γεωργ.
Ἡμερολ. 4 ΓΣακελλαρόπ. Ἀνοιξιάτ. γεννήμ. 39.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀδερφώνω.

1) Συμφιλίωσης, συνδιαλλαγή Θράκ. (Σαρεκκλ.) 2)
Τὸ φύεσθαι τὸν σῖτον, τὴν κριθὴν ἢ ἀραβόσιτον πολυκά-
λαμον, με παραφυάδας ΓΣακελλαρόπ. ἔνθ' ἄν. ΣΧασιώτ.
ἔνθ' ἄν.

ἀδερφώνω ἴων. (Κρήν.) Νάξ. (Ἀπύρανθ. Βόθρ.
Φιλότ. κ. ἄ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων. Λάστ. Μάν. Σου-
δεν. Τρίκκ.) — ΑΒαλαωρίτ. Ἔργα 2,133 (ἔκδ. Μαρασλή)
ΚΠαλαμ. Τραγούδ. Πατρ. 43 ἀδιρφώνου Ἡπ. Θράκ.
(Αἰν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Μέσ. ἀδελφοῦμαι Πόντ. (Κερασ.)
ἀδελφολοῦμαι Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφός.

1) Δίδω ἀδελφὸν Στερελλ. (Αἰτωλ.): Σ' ἀδέρφου' ἡ
μάννα σου. β) Μέσ. ἀποκτῶ ἀδελφὸν Στερελλ. (Αἰτωλ.):
'Αδιρφώθ' κι αὐτὸ τοῦ πιδί. γ) Συνδέομαι τινι δι' ἀδελ-
φικῆς ἀγάπης, συνήθως ἐν τῇ μετοχ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.
Βόθρ. Φιλότ.) Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) — ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἄν.
ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.: Ἀδερφωμένοι φίλοι Ἀπύρανθ. Σὰν ἀδέρ-
φια ἀδερφωμένοι ἀνθρώποι Φιλότ. || Ποιήμ.

Ὅταν σ' ἀκούσαμε οἱ πικροὶ 'ς τὸ ἔργο σου ἀκρογιάλι
τὴ νύχτα ν' ἀδερφώνεσαι με τὴν ἀνεμοζάλη
ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἄν.

Σ τὸ Μεσολόγγι ἀδέρφωσαν κ' ἐσμίξαν ταίρια ταίρια
με τῆς Φραγκιάς τὰ νεᾶτα

ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν. δ) Συνεταιρίζομαι τινι, συντροφεύω
Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀδιρφώθ' κα μὲ τοῦ δεῖνα κι πάμι τὴν
καλὰ Αἰτωλ. Ἄμα δὲν ἀδιρφονθῇ κἀνένας, δὲ μπουρεῖ νὰ
πάη καλὰ αὐτόθ. 2) Συνάπτω, συναρμώζω Ἡπ. Θράκ.
(Αἰν.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων.) Στερελλ. (Αἰτωλ.):
'Αδέρφου' τὰ ξύλα γιὰ νὰ καοῦν καλὰ Αἰτωλ. 3) Ἀμτβ.
ἐκφύομαι, συμφύομαι με παραφυάδας, βλαστούς, συνή-
θως ἐπὶ δημητριακῶν, ὅταν ἐκφύονται πολυκάλαμα ἴων.
(Κρήν.) Νάξ. Πελοπν. (Λακων. Λάστ. Μάν. Σουδεν. Τρίκκ.
κ. ἄ.): Τὸ σ'τάρι εἶναι καλό, ἄμα ἀδερφώνη Τρίκκ. κ. ἄ.
'Αδερφώνουνε τὰ κρεμμύδια Μάν. Τὰ στάχνα εἶναι ἀδερφω-
μένα Νάξ. κ. ἄ. || Ἄσμ.

Καίκανε τὰ δυὸ δεντρά ποῦ 'σαν ἀδερφωμένα
Λάστ. Συνών. ἀδερφολογῶ, ἀδερφοκλωνῶ.

ἀδερφωτικά ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀδελφωτικά Πόντ. (Ὁφ.
Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδερφωτικός.

Ὡς προσήκει ἀδελφοῖς, ἀδελφικῶς ἔνθ' ἄν.: Ἀς ζοῦμε
ἀδελφωτικά Ὁφ. Ἀδελφωτικά θὰ μοιράζωμ' ἀπο Χαλδ.
Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀδερφικά.

ἀδερφωτικός ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδελφωτικός Πόντ.
(Κερασ. Ὁφ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ωτικός.

Ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων, προσήκων ἀδελφοῖς ἔνθ' ἄν.:
'Ατὸ τ' ἐποίκες με τὴν δουλείαν ἀδελφωτικὸν ἔνθ' (αὐτὴ ἡ
πρᾶξις, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμες, εἶναι ἀδελφική) Κερασ.
Συνών. ἀδερφικός 1.

ἀδερφωτός ἐπίθ. Πελοπν. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀδερφώνω.

Κλάδος ἢ στέλεχος συμπεφυμένος πρὸς ἄλλον κλάδον
ἢ στέλεχος: Ἀδερφωτὸ δέντρο.

ἄδετος ἐπίθ. Ἀνδρ. Κρήτ. Κῶς Πελοπν. (Ἀρκαδ.)
Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) Σῦρ. κ. ἄ. ἀδέϊτε Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἄδετος.

1) Ὁ μὴ δεδεμένος, ὁ λελυμένος Κρήτ. Πελοπν.
(Ἀρκαδ.) Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) Τσακων. κ. ἄ.: Τὸ μουλᾶρι
ἐπόμεν' ἄδετο Κρήτ. Ἀδετα εἶν' τὰ δέρε' ἔ' Τραπ. β)
Ὁ μὴ περιτυλιγμένος διὰ σπαργάνων Πελοπν. (Ἀρκαδ.):
'Αδετο παιδί. 2) Ὁ μὴ δεμένος, ὁ μὴ σταχωμένος, ἐπὶ
βιβλίων πολλαχ.: Ἀδετο βιβλίον. 3) Ὁ μὴ δεμένος
διὰ γοητείας, ἐπὶ νυμφίου Κῶς. 4) Ὁ μὴ συμπετυκνω-
μένος δι' ἐπαρκοῦς βράσεως, ἐπὶ ὑγρῶν καὶ δὴ γλυκυ-
σμάτων Ἀνδρ. Σῦρ. κ. ἄ.: Τὸ γλυκὸ εἶναι ἄδετο Ἀνδρ.
5) Ὁ μὴ τελείως σωματικῶς ἀνεπτυγμένος, ὁ μὴ πω
ἀνδρωθεὶς Κρήτ.: Ἀδετο κορμί. Ἀδετος ἄδρας.

ἀδευτέριστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδιφτέρ' στους Θεσσ.
Μακεδ. (Τσαρίτσ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δευτεριστός < δευ-
τερίζω.

Ὁ μὴ καλλιεργηθεὶς ἐκ δευτέρου, ἐπὶ ἀγρῶν, ἀμπε-
λώνων κττ. ἔνθ' ἄν.: Τ' ἀμπέλ' εἶναι ἀδιφτέρ' στου Τσαρίτσ.
Τ' ἄφ' κι ἀδιφτέρ' στου τ' ἀμπέλ' κ' ἡβγαλι χουρτάρια Θεσσ.
Συνών. ἀδευτέρωτος 1 β, ἀδιάβαστος 5, ἀντίθ.
δευτερισμένος (ἰδ. δευτερίζω).

ἀδευτέρωτος ἐπίθ. Τήλ. κ. ἄ. ἀδιφτέρουτους Θράκ.
(Ἀδριανούπ. Κομοτ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δευτερωτός < δευ-
τερώνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ μὴ ἐπαναλαμβανόμενος, ὁ μὴ γινόμενος ἐκ δευ-
τέρου Θράκ. (Κομοτ.) Τήλ. κ. ἄ.: Φρ. Κι ἀδιφτέρουτου πᾶ!/
(εὐχὴ ἐπὶ θανάτῳ) Κομοτ. || Παροιμ. Μὲ τοῦ κλέφτη, δυὸ
τοῦ κλέφτη, τρεῖς του κι ἀδευτέρωτὴ του (ἐπὶ πάσης κακῆς
πράξεως, ἥτις ἐν τέλει θὰ ἀνακαλυφθῇ καὶ θὰ τιμωρηθῇ,
ὥστε νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ πλέον) Τήλ. κ. ἄ. β) Ὁ μὴ
καλλιεργηθεὶς ἢ ποτισθεὶς ἐκ δευτέρου, ἐπὶ ἀγρῶν καὶ
ἀμπελώνων Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.):
'Αμπέλ' ἀδιφτέρουτου Ἀδριανούπ. Τὰ 'χουμι ἀδιφτέρουτα
τὰ καλαμπόκια Αἰτωλ. Συνών. ἀδευτέριστος, ἀδιά-
βαστος 5. 2) Ὁ μὴ νυμφευθεὶς ἐκ δευτέρου Θράκ.
(Ἀδριανούπ.)

ἄδεχτος ἐπίθ. Βιθυν. Μύν. Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.)
ἀδιχτους Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀνάδεχος Σίφν.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἄδεκτος. Ὁ τύπ. ἀνάδεχος ἐκ
τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ρ. δέχομαι. Διὰ τὴν διπλὴν
ἄρνησιν πβ. ἀ- στερητ. 1 δ.

